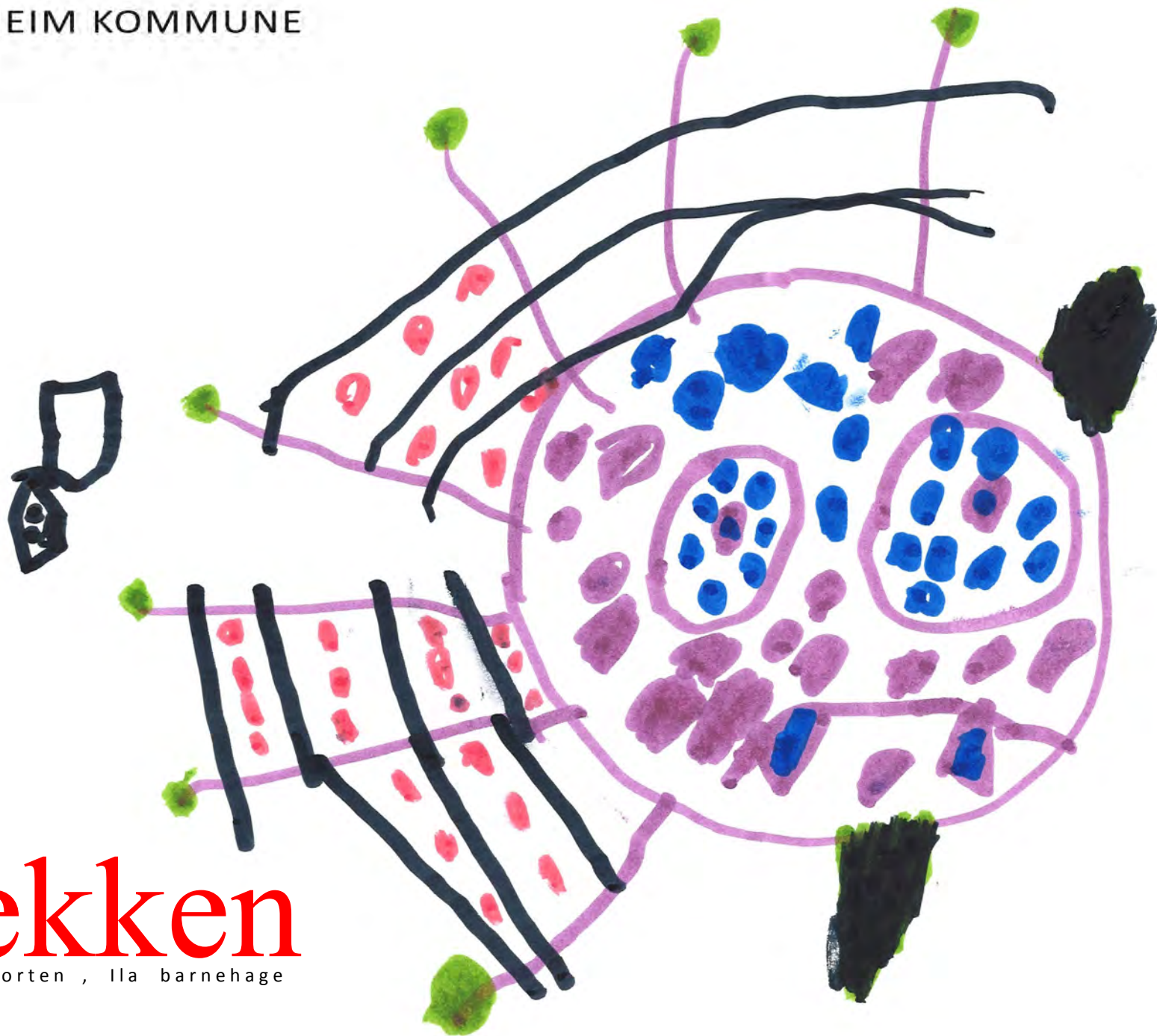

TRONDHEIM KOMMUNE

Livet i
Ilabekken

Et prosjekt ved Hjorten , Ila barnehage

Ilabekken barnehager

**med omsorg i et anerkjennende
og inkluderende miljø**

For å kunne legge til rette for god læring og skape en fruktbar fellesskapsfølelse, er det på forhånd hensiktsmessig å lage et lite rammeverk der våre forventninger avklares med barna.

Vi samlet 4-åringene foran smartboardet og foretok en spørreunde der barna tok til orde for noen punkter de mente var nødvendige å ha i gruppa.

ALDERSINNDELTE GR.

L.P. - REKKE OPP HÅNDEN
S_g - VÆRE SNILL MOT HVERANDRE
S_j - VÆRE VENNER
S_{g/k} - VI SKAL HA DET MORO
L_g - VI SKAL HA DET KOSELIG.

Før vi setter i gang

Prosjektrapport

«**D**et helt nye oppstår på uunngåelig vis i mangfoldet av gjentagelser, og på underforstått og mangelfullt vis gjør forskjellene alltid at gjentakelsene tar nye retninger»

Filosofen Antoine Spire sa nettopp dette i et intervju for noen år tilbake

Og i arbeidet med prosjektet du nå holder i hånden har vi på mange vis erfart noe tilsvarende.

Det som føles som den største utfordringen idet et prosjekt settes, er føringene vi voksne ubevisst legger til grunn for gjennomføringen.

Et mål for oss pedagoger vil være å tette det kreative gapet mellom barnet og pedagogen, og forsøke å se verden med barns øyne.

I flere tiår har nok pedagogene hatt et altfor stort eierforhold til prosjektene de har igangsatt. Det krever derfor mot, nytenkning og løsrivelse for å ta et steg ut av våre etablerte tanke-mønstre, fjerne skylappene og restarte oppfattelsen av virkeligheten.

De siste årene har enheten hatt pedagogisk dokumentasjon og prosjektarbeid som satsningsområde, og gjennom å konfrontere, vurdere, og røske løs hemmende «sannheter», har vi fra ubehagelig

Underveis i prosessen opplevde vi både endringsvilje, og etter hvert endringsglede blant pedagogene så vel som i barnegruppa.

Innledningsvis delte vi 4-åringene i tre grupper, der to grupper fikk en Ipad til disposisjon og den siste gruppa fikk en Iphone.

Disse hjelpemidlene skulle barna fritt anvende for å dokumentere det de syntes var interessant.

For å dekke størst mulig område i nærmiljøet, lot vi de ulike gruppene starte i hver sin sone, men derfra sto barna fritt til å velge retning på sin oppdagelsesferd.

Gruppeaktivitetene er omtalt tidligere i dette prosjektheftet.

Ved gjennomgang av dokumentasjonsmaterialet fra de ulike gruppene, så vi at barna var spesielt opptatte av ting de fant på

Prosjektrapport

Side 2

Vi tittet på bildene sammen med barna, og det gikk fort opp for oss at barna betraktet nettopp Ilabekken som et utspring for ytterligere forskning.

Pedagogene ønsket å invitere barna til en idédugnad, og spurte i samlingen hva de trodde befant seg i Ilabekken.

Og det er nettopp i slike situasjoner at pedagogene må spisse ører og blyanter. Vi opplevde at barna satt inne med mange tanker om hva Ilabekken kunne huse av diverse skapninger.

Vi ønsket derfor å utfordre barna til å visualisere disse ved hjelp av tusj og papir. Denne prosessen viste seg å være svært selvgående, og vi satt igjen med en bunke tegninger som beskrev alt fra blekkspruter, via reker til ferskvannshai!

Livet i Ilabekken

Prosjektrapport

Side 3

Som tidligere nevnt her i prosjektheftet, foreslo et barn at vi kunne vise livet i Ilabekken ved hjelp av leire. Barna tok utgangspunkt i tegningene de hadde laget, og omgjorde disse til sinnrike figurer av plastelina.

Som pedagoger hengte vi oss på barnas kreative stormløp, og selv om det er krevende å skulle imøtekomme alle innspill fra de små, tror vi samtlige kjente at de hadde et eierforhold til prosjektet.

Den ene idéen avfødte en ny, og ganske snart sto en spent barnegruppe ved formingsbordet, klare til å lime sammen det som skulle bli fiskestenger til bruk i Ilabekken.

I prosjektets startfase var vi pedagoger noe engstelig for om vi ville kunne finne et tema som det var mulig å videreutvikle i fruktbar retning. Noen uker

Vi tror og håper at dette prosjektet viser dere foreldre og andre lesere, at barn innehar en utømmelig mengde makeløs oppfinnsomhet, abstrakt skapertrang, og entusiastisk pågangsmot.

Alle barn har på sin måte bidratt til at prosjektet har blitt så omfattende og rikt, og vi pedagoger har saktens hatt våre utfordringer i det å skulle begrense alt råmaterialet vi satt inne med før dokumentasjonen. Vi har, så langt det var mulig, forsøkt å dokumentere samtlige hovedmoment gjennom inneværende prosjektfase.

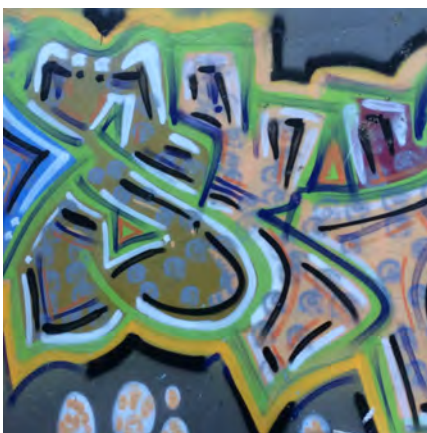
Derfor håper vi at dere alle har gledet dere over Livet i Ilabekken, sett gjennom barns øyne.

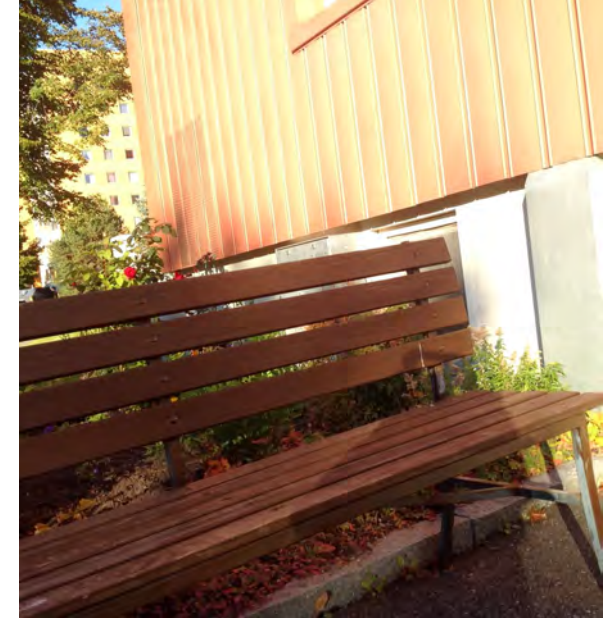
God fornøyelse!

Gruppe 1: Industriområdet

Gruppe 2: Langs Mellomila

Rekognosering med Skjalg

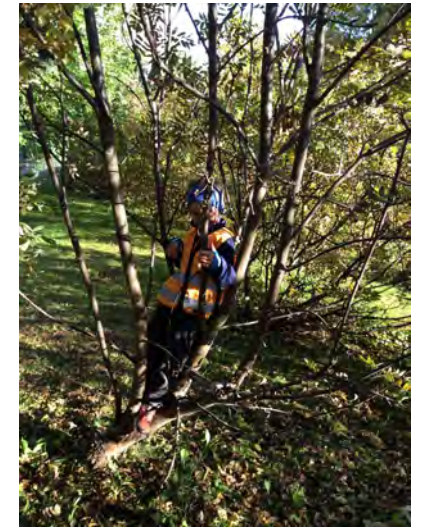
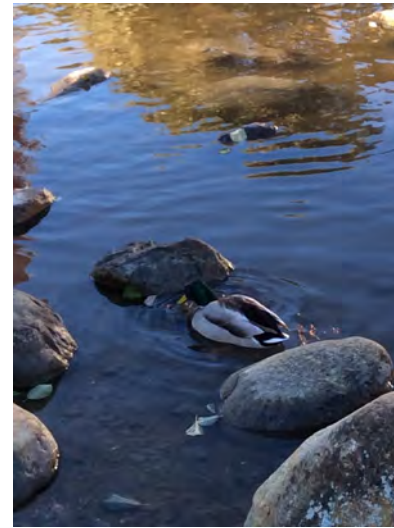
- Samuel:** ”Skjæra liker ganske blanke ting”
- Selma:** ”Søppel. Anda kan spis det. Det er dumt!”
- William:** ”Jeg tror det er en type fisk”
- William** (Om treet): ”Kanskje vi kan ta det med til barnehagen og bruke det til stol
- Samuel:** ”Endene liker seg i Ilabekken. Bra med vann for da kan de slappe av.
- William:** ”Anda tok nebbet sitt nedi der! Jeg tror den leter etter mat”
- Steinen er en sjørøverskute.
AI AI KÆPTEIN!”
- Samuel:** ”Den hemmelige veien! Jeg lager en borg i sanda. Den var KUUL!”
- William:** ”Heia Rosenborg!”

#1

Ord fra barnemunn

Gruppe 3: Ilabekkken

Ord fra barnemunn

Ved Treet

- Arjin:** "Er det flue?"
- Liv:** "Biene bor der"
- Ulla:** "Der bor politiet"
- Selma:** "Den ligner en hund. Man kan ikke kose med andres katter"
- Ulla:** "Treet var veldig grønt"
- Ulla:** "Det er kråkemat"
- Ulla:** (om rosebusken): "Det var stikkende blomster!"
- Arjin:** (peker): "Laura tok bilde av juletreet."
- Liv:** "Jeg tror det er julenissens sitt"
- Liam:** "Se. En pute i skogen. Noen som har

#2

Prosjektpotensiale ?

Den ene av barnegruppene på fotosafari, viste spesielt stor interesse for Ilas mest monumentale bygg, kornsiloen.

Pedagogene ønsket derfor å finne ut hvorvidt det var mulig å få et innblikk i hva som rører seg på innsiden av siloen. Ved henvendelse i administrasjonen fikk vi vite at områdene vi ønsket å se nærmere på, ikke var tilgjengelig for publikum. Dette av sikkerhetshensyn.

Vi forsøkte med en tilsvarende henvendelse i Felleskjøpets administrasjon noen bygninger nærmere byen, men også her var rutiner rundt sikkerheten innstrammet.

Gruppas første projektskisser ble derfor skrinlagt, og vi måtte se oss omkring etter andre fordypningsområder.

Et dypdykk i nærmiljøet

Fagområdene

I barnehagens rammeplan

Kommunikasjon, språk og tekst

De voksne samtaler med barna samt stiller spørsmål

Alle barna blir språklig involverte

Barna samtaler seg imellom og også med den voksne

Kropp, bevegelse og helse

Vi går på tur

Tegning og forming av leire, gir finmotorisk stimuli

Kunst, kultur og kreativitet

Barna tegner, maler og lager leirefigurer

Barnas kreativitet utfordres (hva bor og lever i Ilabekken?)

Det skapes kulturer idet barna begår kunst

Natur, miljø og teknikk

Vi snakker om miljøet og naturen

Vi tar i bruk mange tekniske hjelpemidler som barna blir kjente med

Etikk, religion og filosofi

Naturen er universell og en kulturell brobygger

Vitenskapelige betraktninger

Barnas frie betraktninger

Undring over naturens mangfold

Nærmiljø og samfunn

Barna blir kjent med nærmiljøet

Barna blir kjente med et nytt element og et undervannsperspektiv

Antall, rom og form

Ostebit

Hvor mange barn er på gruppa?

Analyser av mikroskopbilder

Arbeide med leire (størrelse og farge)

Tegning (antall føtter osv)

Hva tror dere finnes i Ilabekken?

Livet under vann er et lite utforsket område i barnehagesammenheng.

Fiskere omtaler ofte tang og tare som noe unødvendig som gjør det vanskelig å sjøfiske fra land.

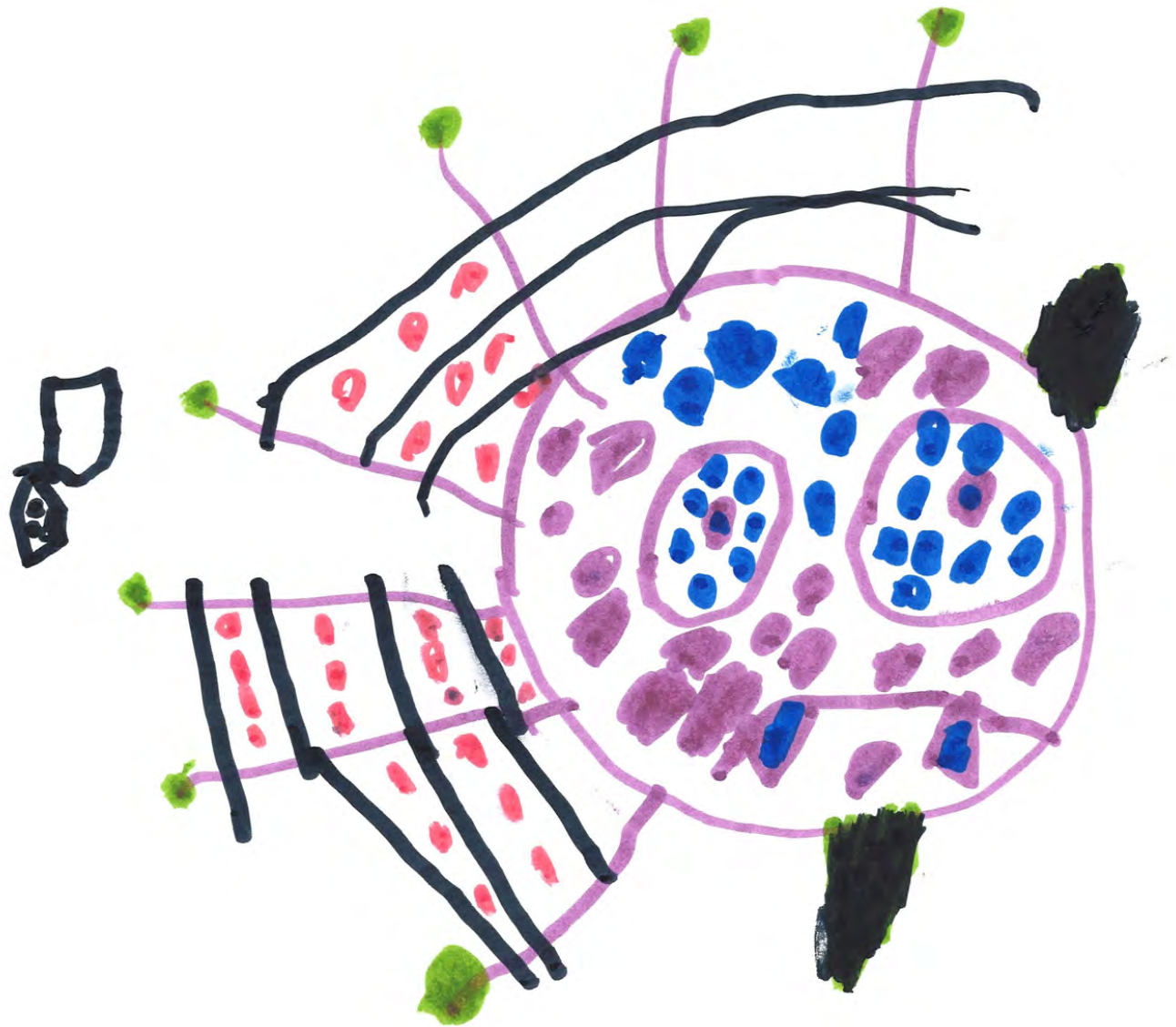
Først idet vi ikler oss dykkebriller og snorkler i overflaten, åpner det seg et ukjent univers der tang og tare omvandles til prydeplanter.

Vi utfordret barna til å tegne det de trodde befant seg i Ilabekken, og med papir og tusj delte de villig vekk sin fantasirikdom med oss.

Denne seansen ble en spenningsoppbyggende aktivitet, der barna underveis ønsket å videreutvikle de fargerike figurene de hadde tegnet.

”Æ vil lag figuren i leire!”, utbrøt plutselig Selma (4 år).

Dette ga positiv gjenlyd i den øvrige gruppa, og vi hadde plutselig en ny barnestyrt aktivitet til neste prosjektdag.

Fra 2D til 3D

fra papir til plastelina

Samuel

Laura

Selma

Lars Palmar

Vera

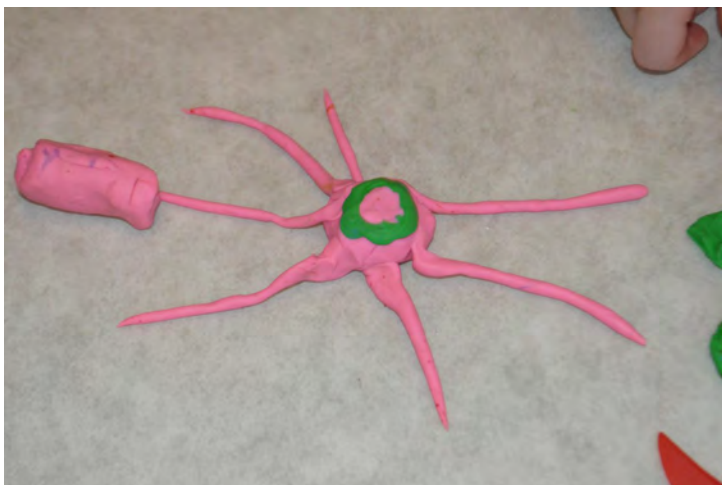
Ulla

Rannveig (Pedagog)

Plastelina

Er et materiale som brukes til modellering. Det er fremstilt av kalsiumsalter, alifatisk syre og vaselin. Plastelina blir også brukt til å skape figurer og omgivelser i animasjonsfilmer.

Å

videreføre og opprettholde

Under arbeidet med å gjenskape det tenkte livet i Ilabekken, ønsket barna å utvide og videreutvikle sin fantasirikdom og jobbe videre i leireformat.

Pedagogene tilrettelegger for aktiviteten, og inviterer barna til å bruke tegningene som bakteppe for figurene de skal lage.

Fra 2 D til 3D

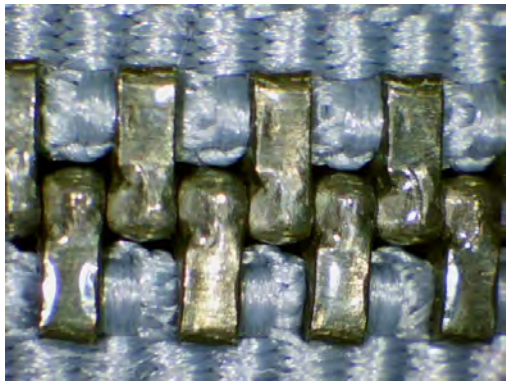
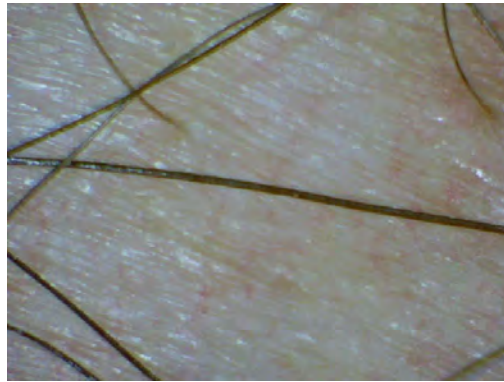
- Laura:** ”Jeg lager alle fiskene”
- Ulla:** ”Jeg lager snømann og snøballer, for det finnes i Ila bekken. Og egg som detter ned i havet”
- Lars Palmar:** ”Jeg lager en prikke. Jeg vet ikke hva det er”
- Liam:** ”En prikke jeg også”
- Ulla:** «Jeg lager en brødskive. Anda sin mat”
- Liv:** ”En sommerefugl. De liker å svømme over havet”
- Vera:** ”Boller. For de som spiser ved bekken. Og edderkop per”
- Arjin:** ”En fotball som heter Lavin”
- Selma:** «En blekksprut med prikker der og der og vannkoppa! Og etterpå en kyssefisk.”
- Samuel:** Et beltedyr. En slem skygge!”
- William:** ”En blekksprut og en kveite”
- Mohammad:** ”En snøball”

#3

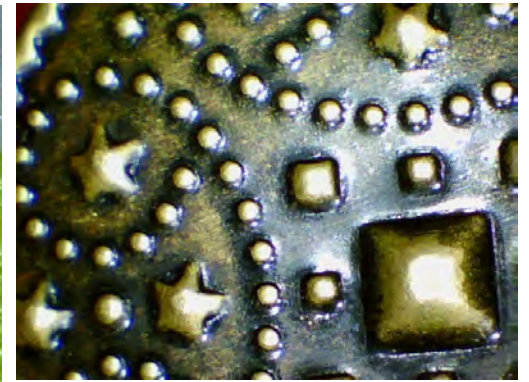
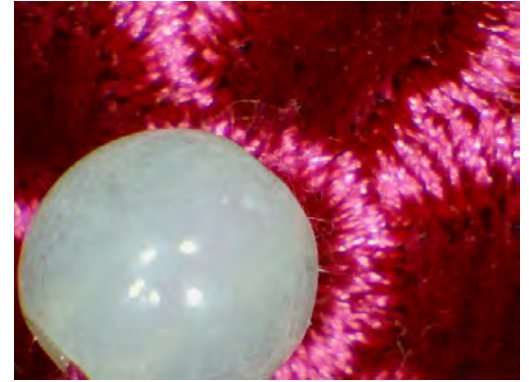
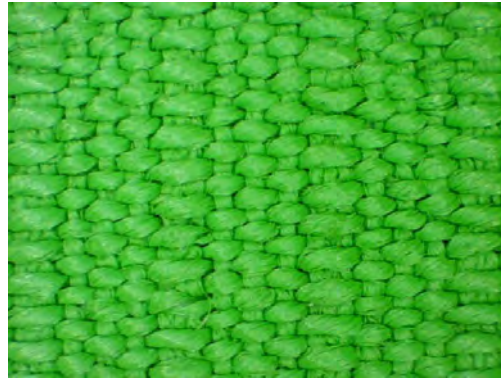
Ord fra barnemunn

**”Beundringen begynner
der forstanden slutter”**

Ukjent

Barneblikk på mikronivå

Ord fra barnemunn

Før mikrotitten

Vi har funnet vann og is og søle i Ilabekken, og skal filtrere dette gjennom et kaffefilter for å se hva vi finner i mikroskopet:

Om isen: "Vi ser noe som rører seg! Kanskje en død mark?"

Om gresset: ÆSJ!

Ulla: "Som spaghetti og grønnsaker

Liv: "Juletreemat!"

Om grumsete vann:

Mohammad: "Dinosaur?"

Om vannet: «Vi finner rusk og noe som rører på seg!»

#4

Forskning på mikronivå

”Se månen!”, sier Laura (4 år), og titter opp på en lyseblå og skyfri himmel. Pedagogene følger Lauras pekefinger, og får til slutt øye på en pastellgul måneskalk høyt der oppe på himmelen.

Fra å være i tilsynelatende konsentrert samlek med et annet barn, evner Laura å parallellobservere. Barnas besynderlige evne til å se verden på en helt annen måte enn oss voksne, er ytterligere forskning verdig.

Er vi voksne pedagoger bremseklosser i barnas måte å se verden på? Tar vi de små barneblikkene på alvor, og behandler vi barneblikket med tilstrekkelig respekt?

Vi ønsket på best mulig vis å være likeverdige observatører sammen med barna, og valgte tidlig i prosjektfasen å anskaffe et trådløst digitalt mikroskop. På denne måten tenkte vi at barna og pedagogene kunne foreta et dypdykk i en ukjent verden.

Vi valgte et mikroskop som forstørrer inntil 43 ganger. I utgangspunktet høres dette noe spinkelt ut, men til vårt bruk har dette vist seg å være et meget godt alternativ. Om man ønsker å se nærmere på mikroorganismer, må man nok anskaffe et noe sterkere apparat.

”Krabbe” Ulla (4 år)

Ulla 12.11.16 Høst Brevet av Ulla

Livet i Ilabekken, sett gjennom et mikroskop

Det knyttet seg stor forventning til vårt første møte med Ilabekken på mikronivå.

Utstyrt med poser, esker og flasker, gikk vi i samlet gruppe til elvebredden. Der startet det spennende arbeidet med å samle undervannsvegetasjon, gjengrodde steiner, vann og is.

En kald, men standhaftig prosjektdelegasjon beveget seg så tilbake til Ila barnehage og fase to i dagens prosjektsegment.

Pedagogen:

"Hva er et mikroskop?"

Selma:

"Som en kikkert"

Laura:

"Se på ting som er stort"

Ulla:

"Se på ting som er lite?"

Unge

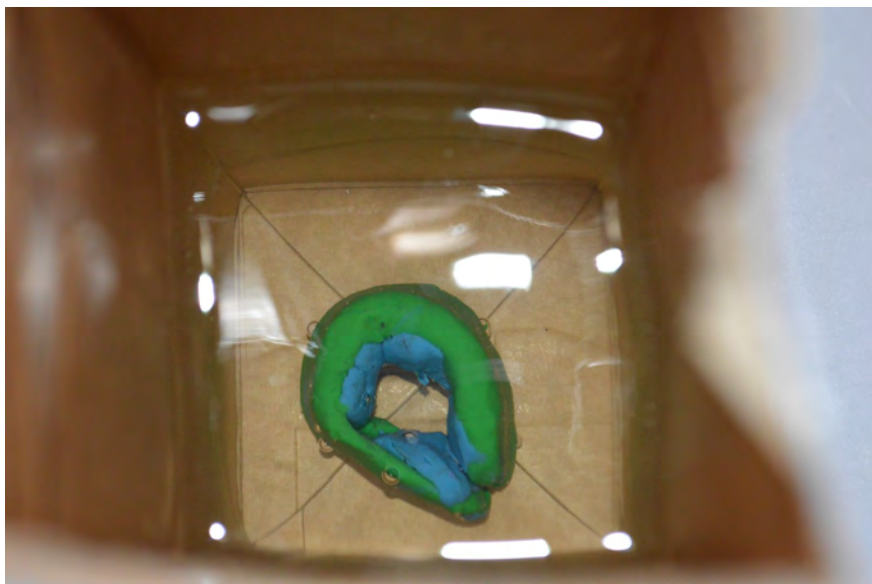
Liam 4 år,

forskere →

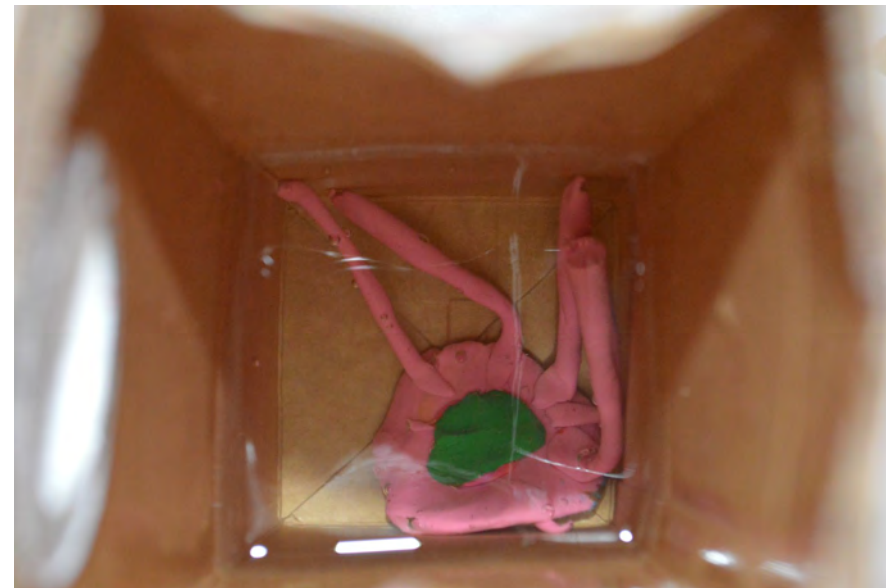
Liam har samlet vann, sand og leire fra elvebunnen, og filtrerer dette gjennom et kaffe-filter. Innholdet blir deretter gjenstand for forskning med mikroskopet. Vi ser også nærmere på materien som isen har fanget, samt øvrig vegetasjon i bekken. Projektor og lærret anvendes for visning.

Da vi brukte mikroskopet for å se på livet i Ilabekken, undersøkte vi også hvorvidt det var mulig å finne liv i isfragmenter vi tok med fra bekken.

Vi oppdaget at isen inneholdt små organismer som svømte i de ørsmå iskanalene. Dette ble starten på et lite sidesprang i prosjektet:

Vinteren i

Ilabekken

Leirefigurer legges

i melkekartonger

og disse fryses

Spenningen var stor i det vi avduket de frosne kunstverkene. Vi ønsket å la hele barnehagen ta del i denne delen av prosjektet, og valgte derfor å avse hele veggen på utelekeskuret til oppheng av iskunsten. I tillegg til dette, har vi hengt opp ledsagende dokumentasjon i form av bilder fra prosessen.

Barna har underveis fått mye ros fra nysgjerrige foreldre som har betraktet kunstverket under henting og levering

Fisk i Ilabekken

Ilabekken var i flere tiår henvist til rør i bakken.

De områdene i Ilabekken som lå åpne, var forurensede, og hadde begrenset livsgrunnlag. Ila var tidligere et industriområde og Ilabekken bar preg av dette helt frem til totalrenoveringen som ble avsluttet i 2007.

Miljøenheten og Trondheim Bydrift ønsket å bygge opp Ilabekken på en slik måte at den skulle gi gode gyteforhold for sjørørreten som svømte opp fra sjøen.

På samme måte ønsket man å legge forholdene til rette for at ørret fra det øvrige Ilavassdraget kunne svømme mot Trondheimsfjorden.

Håpet er å skape en bærekraftig sjørørretstamme som kan åpne for sportsfiske på sikt.

Kanskje er det barn fra årets Hjortenkull som om noen år får gleden av å oppleve et fiskeeldorado noen steinkast fra sentrum!

Unge

håndverkere

”Gi noen en fisk, og han blir mett hele dagen.

Lær noen å fiske, og han blir mett hele livet.”

Kinesisk ordtak

På fisketur i Ilabekken

De små konstruktørene vandret forventningsfulle ned til bekkebredden for å innvie fiskestengene de ferdigstilte én uke tidligere.

Pedagogene ga barna oppmuntrende ord underveis, noe som viste seg å være nødvendig i mangelen på både fysisk og visuell kontakt med noe form for liv i Ilabekken.

I barnehagen oppsto det derfor felles undring rundt den fattige fangsten. Samuel mente at ost var et dårlig agn, og tok til orde for bruk av mark. Pedagogene samtalte med barna hvordan telen i bakken vanskeliggjør funn av mark på denne tiden.

William mente at det kunne være større muligheter for fiskelykke når isen smelter, og det blir varmere i været. Dette ble understøttet av pedagogene.

I samråd med barna, bestemte vi oss for å avlegge Ilabekken et nytt besøk ved en senere anledning, denne gang utstyrt med mark som agn!

Hva synes dere om fisketuren?

- Samuel:** "Veldig gøy!"
- William:** "Kjempeartig"
- Ulla:** "Æ fikk en fisk, og så slapp den"
- Vera:** "Gøy!"
- Arjin:** "Mamma sier vi kan spise mark"
- Pedagogen:** "Hva var skummelt?"
- Lars Palmar:** "Haier!"
- Selma:** "Mamma spiste jord da hun var lita"
- Liam:** "Æ fikk ingen fisk"
- Pedagogen:** "Hvorfor ikke?"
- William:** "Marken likte ikke osten"
- Samuel:** "Fordi vi ikke hadde mark"
- Selma:** "Fluer eller mark"
- Liv:** "Vi kan heller tørke osten og gi den til musa"
- Liam:** "Kanskje det ikke var fisk i Ilabekken?"
- Lars Palmar:** "Æ så nåkka. Det va noe rødt i havet."

#5

Ord fra barnemunn

Hva kan vi gjøre annerledes?

- Selma:** "Fiske om sommeren i stedet"
- Laura:** "Fiske om sommeren"
- Selma:** "Fiske om sommeren og lage nye fiskekroker og bruke"
- Liam:** "Kanskje på sommeren lever det 1000 fisk i Ilabekken"
- Samuel:** "På sommeren kan vi bruke mark"
- William:** "Vi må ha noen fiskekroker med bilde av fisk på"

I fjorårets prosjekt, «Labyrinten», brukte vi for første gang et GoPro-kamera sammen med barna.

Vi høstet noen gode erfaringer i bruken av dette, og ønsket derfor å ta dette med oss inn i inneværende prosjektarbeid.

Ved anskaffelsen av kameraet, kjøpte vi også et vannsikkert etui. Dette ville vi prøve ut i Ilabekken!

Med undervannskamera i Ilabekken

Etter noen minutters filming under vann, dro vi spente tilbake til barnehagen for å se på det ferdige produktet.

Selv om årstiden nok ikke var spesielt gunstig for oppdagelsen av noe levende i Ilabekken, fikk vi i det minste øye på noe plastavfall som barna bestemt mente var en fisk!

Gopro i Ilabekken

Hva tenkte dere når vi tok bilder?

Samuel: ”Om det var dyr i bekken”

Selma: ”Kanskje var det fisk i vannet?”

Liam: ”Kanskje det går an å fiske på ekte?”

Liam: ”Kanskje er det fiskebein?”

Arjin: ”Kanskje er det et øye?”

#6

Ord fra barnemunn

Digitale hjelpemidler

Fra klipp-og-lim til copy-paste

Da Iladalen barnehage åpnet i 2005, var prosjektarbeid og pedagogisk dokumentasjon basert på klipp-og-lim-prinsippet. Pedagogene hadde kun et kompaktkamera og mangelfull programvare å hjelpe seg med. Nå, "bare" tolv år senere, har pedagogisk dokumentasjon blitt et satsningsområde ved enheten. Denne satsningen har avstedkommet innkjøp og bruk av moderne teknologi, som igjen muliggjør større kreativ bredde og kvalitet i prosjektene vi igangsetter, og på produktene vi leverer. Barna får i så måte en introduksjon i bruken av denne teknologien, og får mulighet til å tilpasse seg i takt med samfunnets økende fokus på dette.

Smartboard

GoProkamera

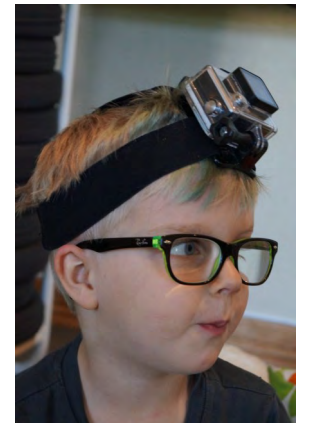
Mikroskop

Speilreflekskamera

PC TV

Mobiltelefon

Projektor og lerret Nettbrett

Hva har vært morsomt ?

- Lars Palmar:** ”Kanskje er det blekksprut i havet?”
Liam: ”Det var morsomt å fiske”
William: ”At vi har sett en fisk!”
Laura: ”At vi så et bånd i vannet”
Samuel: ”Det er moro med prosjekt inne og ute”

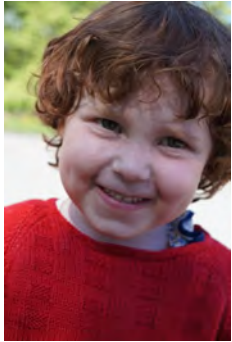
Ord fra barnemunn Takk for oss!

Hva har dere lært?

- Samuel:** ”Det er viktig å forske på ting for å finne ting som man ikke tror fantes!”
Laura: ”Kanskje vi finner noe mer på sommeren?”
Selma: ”Vi kan få øye på noe vi kan finne igjen”

#7

Liv

Lars Palmar

Ava

Liam

Mohammad

Arjin

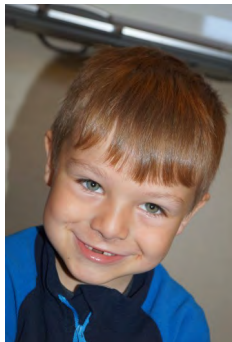
Ståle

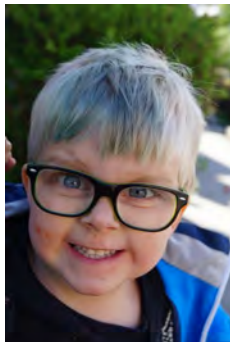
Geir

...de involverte

William

Samuel

Vera

Selma

Laura

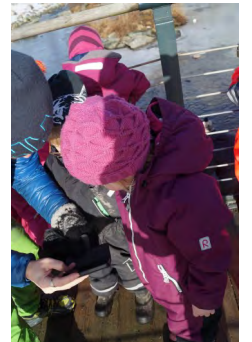
Ulla

Rannveig

Skjalg

www.trondheim.kommune.no

